Skatteutskottets betänkande

1978/79:21

med anledning av dels propositionen 1978/79:44 såvitt avser ändrade beskattningsregler i fråga om försäkringsskydd för jordbrukare, m. m. jämte motion, dels propositionen 1978/79:50 bil. 2 såvitt avser ändring i 19 § kommunalskattelagen

Propositionerna

I *propositionen 1978/79:44* hemställs bl. a. att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
3. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
4. lag om ändring i lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m.,
5. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623) i vad avser ändring i 56 § samt övriga här ej angivna i propositionen framlagda förslag kommer att behandlas av utskottet under år 1979.

De nu aktuella förslagen innehåller bl. a. en skatterättslig reglering av det nyligen införda särskilda försäkringsskyddet för lantbrukare. Detta försäkringsskydd omfattar tre försäkringsformer, nämligen grupplivförsäkring genom avtal, avtalsgruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada. Förslaget innebär att dessa försäkringsformer får samma skattemässiga behandling som motsvarande kollektiva försäkringar på arbetsmarknaden. De nya bestämmelserna föreslås i princip bli tillämpliga redan vid 1979 års taxering.

I propositionen föreslås också vissa ändringar i beskattningsreglerna vid arrendeförhållanden. I enlighet med riksdagens önskemål läggs förslag fram om att reglerna för särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst skall få tillämpas på ersättningar som utgår i samband med förlängning av arrendeavtal. Vidare föreslås en komplettering av reglerna för inkomstbeskattningen av en arrendator som uppbär ersättning från jordägaren.

Slutligen föreslås dels att möjligheter öppnas för vissa rennäringsidkare att justera ingångsvärdet för s. k. stamdjur, dels att ersättning från sameby enligt 44 § rennäringslagen (1971:437) skall undantas från mervärdeskatt.

Även i *propositionen 1978/79:50 bil. 2* hemställs att riksdagen antar ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370). Propositionen behandlas i denna del i detta betänkande såvitt

Omtryckning: S. 20 och 21 är omkastade

avser ändring av 19 §. Förslaget innebär att lagrummet anpassas till vissa ändringar som genomförts i fråga om bostadstillägg och bostadsbidrag.

Författningsförslagen

De i propositionen 1978/79:44 angivna författningsförslagen har kompletterats med de i propositionen 1978/79:50 bil. 2 föreslagna ändringarna i 19 § kommunalskattelagen (1928:370). Med de ändringar som föranleds härav får författningsförslagen i nu aktuella delar följande lydelse.

1 Förslag till
Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623)[1] skall ha nedan angivna lydelse.

37 §

Nuvarande lydelse

1 mom.[2] Till ledning vid inkomsttaxering skola varje år utan anmaning uppgifter (kontrolluppgifter) för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
3. Försäkringsanstalt och understödsförening.	Den som från anstalten eller föreningen uppburit belopp, ej understigande 200 kronor för hela året, på grund av försäkring av den art att skatteplikt för beloppet föreligger, dock att om livränta utgivits till följd av personskada uppgift skall lämnas även om *livräntebelopp* som icke är av skattepliktig natur.	Utgivet belopp. Har till följd av personskada utgivits skattepliktigt engångsbelopp skall särskilt anmärkas om skattepliktigt engångsbelopp utgivits tidigare på grund av samma skada. Om så är fallet skall angivas beloppets storlek och utbetalningsåret.

Föreslagen lydelse

1 mom. Till ledning vid inkomsttaxering skola varje år utan anmaning uppgifter (kontrolluppgifter) för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning.

Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
3. Försäkringsanstalt och understödsförening.	Den som från anstalten eller föreningen uppburit belopp, ej understigande 200 kronor för hela året, på grund av försäkring av den art att skatteplikt för beloppet föreligger, dock att om livränta utgivits till följd av personskada *eller*	Utgivet belopp. Har till följd av personskada utgivits skattepliktigt engångsbelopp skall särskilt anmärkas om skattepliktigt engångsbelopp utgivits tidigare på grund av samma skada. Om så är fallet skall angivas belop-

[1] Lagen omtryckt 1971:399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.
[2] Senaste lydelse 1977:280.

om ersättning utgått på grund av kollektiv sjukförsäkring, uppgift skall lämnas även om *belopp* som icke är av skattepliktig natur *och som för hela året överstiger 200 kronor.*	pets storlek och utbetalningsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgift till ledning för 1980 års taxering.

2 Förslag till Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 19 § samt punkt 6 av anvisningarna till 22 § och punkt 1 av anvisningarna till 50 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att till anvisningarna till 21 § skall fogas en ny punkt, 16, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
19 §[1]	
Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke:*	
vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;	
vinst å icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3 eller 4 mom.;	
vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;	
ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;	
ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen	ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer *eller enligt avtal som träffats*

[1] Senaste lydelse 1977:279.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;	*mellan Lantbrukarnas riksförbund och försäkringsanstalt samt godkänts av statens jordbruksnämnd, i båda fallen* till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

ersättning på grund av skadeförsäkring, dock ej i den mån köpeskilling, som skulle hava influtit därest försäkrad egendom i stället försålts, varit att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse eller i den mån ersättningen eljest motsvarar sådan skattepliktig intäkt eller motsvarar sådan avdragsgill omkostnad, vilken är att hänföra till någon av nämnda förvärvskällor;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
handikappersättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring, så ock hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;	
kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;	
kommunalt bostadstillägg till handikappade;	
bostadstillägg som avses i *kungörelserna (1968:425) om statliga bostadstillägg till barnfamiljer och (1973:379) om statskommunala bostadstillägg;*	*bostadsbidrag* som avses i *förordningen (1976:263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976:262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977:392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl.*;[1a]
sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;	
gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;	
kompensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg.	

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 21 §

16. Förmån av fri grupplivförsäkring, avtalsgruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada enligt grunder som fastställts i avtal mellan Lantbrukarnas riksförbund och försäkringsanstalt och som godkänts av statens jordbruksnämnd utgör inte skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet.

till 22 §

6[2]. Avdrag för värdeminskning av tillgång som avses i punkterna 3–5 åtnjutes endast av skattskyldig ägare av tillgången, om ej annat följer av andra och tredje styckena.

[1a] Prop 1978/79:50 bilaga 2.

[2] Senaste lydelse 1972:741.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

Har arrendator eller annan nyttjanderättshavare haft kostnad för ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fastighet, som han innehaft med nyttjanderätt, och blir jordägaren omedelbart ägare till vad som utförts, får nyttjanderättshavaren åtnjuta avdrag enligt avskrivningsplan med 10 procent av hela anskaffningskostnaden för täckdike och med 5 procent av hela anskaffningskostnaden för annan tillgång än som avses i tredje stycket. Dessutom äger nyttjanderättshavaren rätt till avdrag enligt punkt 3 nionde stycket i enlighet med vad där föreskrives.

Har arrendator eller annan nyttjanderättshavare haft kostnad för anskaffande av tillgång, som enligt punkt 3 tredje stycket eller punkt 4 tredje stycket ej inräknas i anskaffningskostnad för byggnad eller markanläggning, eller av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, som han innehar med nyttjanderätt, och blir jordägaren omedelbart ägare till vad som anskaffats, får nyttjanderättshavaren åtnjuta avdrag enligt bestämmelserna i punkt 5.

För det beskattningsår då nyttjanderätten upphör får nyttjanderättshavaren göra avdrag för *den del av anskaffningskostnaden för vilken han icke tidigare åtnjutit avdrag.*

Har nyttjanderättshavaren erhållit ersättning av jordägaren för vad som anskaffats, får nyttjanderättshavaren på en gång göra avdrag för den del av anskaffningskostnaden för vilken han icke tidigare åtnjutit avdrag, dock icke med högre belopp än ersättningen. För det beskattningsår då nyttjanderätten upphör får nyttjanderättshavaren göra avdrag för *vad som återstår oavskrivet av anskaffningskostnaden.*

till 50 §

1.[3] Den skattskyldiges skatteförmåga bedömes med hänsyn, å ena sidan, till hans inkomst och förmögenhet samt, å andra sidan, till vad han kan anses hava behövt till nödigt underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (*existensminimum*). Såvida icke särskilda förhållanden till annat föranleda, skall existensminimum bedömas med hänsyn till förhållandena under *hela* beskattningsåret. Särskilda förhållanden varom nyss sagts få anses föreligga t. ex. i det fall att en skattskyldig under året börjat i förvärvsarbete eller upphört med sådant arbete, i följd varav inkomsten utslagen på hela året understigit existensminimibeloppet; i sådana fall bör existensminimum bedömas med hänsyn till den tid inkomsten åtnjutits.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare

[3] Senaste lydelse 1977:41.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

föreskrifter om bestämmande av existensminimum enligt de grunder som anges i det följande.

Existensminimum i det särskilda fallet bestäms med ledning av normalbelopp för existensminimum. Normalbeloppen utgöra för ensamstående skattskyldig nittiofem (95) procent, för sammanlevande makar etthundrasextiofem (165) procent och för varje barn fyrtio (40) procent av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för december månad året före det kalenderår som föregår taxeringsåret. Normalbeloppen skola anses innefatta alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och lägges till normalbeloppen.

Normalbeloppen för existensminimum äro i första hand avsedda för skattskyldiga, vilkas inkomst huvudsakligen härflutit av förvärvskällan tjänst.

Vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum skall såsom inkomst av tjänst upptagas den skattskyldiges bruttointäkter – inklusive de biinkomster den skattskyldige må hava åtnjutit – i förekommande fall minskade med sådana nödiga utgifter för inkomstens förvärvande, för vilka den skattskyldige vid taxering äger åtnjuta avdrag, t. ex. avgifter, som den skattskyldige erlagt för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet. Utgöres inkomsten av livränta, varom i 32 § 2 mom. förmäles, skall livräntan inräknas i inkomsten med oreducerat belopp. Även sådan livränta till följd av personskada som icke är av skattepliktig natur skall inräknas i inkomsten. Barnbidrag medräknas icke i inkomsten.

Vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum skall såsom inkomst av tjänst upptagas den skattskyldiges bruttointäkter – inklusive de biinkomster den skattskyldige må hava åtnjutit – i förekommande fall minskade med sådana nödiga utgifter för inkomstens förvärvande, för vilka den skattskyldige vid taxering äger åtnjuta avdrag, t. ex. avgifter, som den skattskyldige erlagt för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet. Utgöres inkomsten av livränta, varom i 32 § 2 mom. förmäles, skall livräntan inräknas i inkomsten med oreducerat belopp. Även sådan livränta till följd av personskada som icke är av skattepliktig natur skall inräknas i inkomsten. *Vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum skall hän-*

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	syn vidare tagas till om den skattskyldige uppburit skattefri ersättning på grund av kollektiv sjukförsäkring. Barnbidrag medräknas icke i inkomsten.

Fråga om avdrag i andra fall för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum får bedömas med särskilt beaktande av att en riktig uppskattning verkställes av inkomstförhållandena, speciellt med hänsyn till den omfattning, vari naturaförmåner må hava åtnjutits, och dessa förmåners värde.

Har den skattskyldige haft lägre levnadskostnader än normalt skall den skattskyldiges existensminimum anses hava i motsvarande mån understigit normalbeloppet, t. ex. om en ogift skattskyldig haft gemensamt hushåll med anhöriga eller andra eller om en skattskyldig åtnjutit särskild förmån i form av billiga livsförnödenheter eller andra liknande förmåner. I regel torde anledning överhuvud icke föreligga att bevilja avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum åt s. k. hemmasöner eller hemmadöttrar. Icke heller må avdrag medgivas, om den skattskyldige ägt tillgångar; dock att härvid bortses från sedvanliga husgeråd, möbler och kläder, arbetsredskap, mindre bostadsfastighet av enklaste beskaffenhet osv. Å andra sidan må existensminimum beräknas hava överstigit normalbeloppet, om den skattskyldige haft utgifter för underhåll av make och barn, med vilka han icke levt tillsammans under beskattningsåret. Existensminimum för den skattskyldige må jämväl i annat fall bestämmas högre än normalbeloppet, om särskilda skäl därtill föranleda.

Har den skattskyldige under beskattningsåret enligt beslut av den lokala skattemyndigheten åtnjutit befrielse från eller nedsättning av den preliminära skatten på grund av nedsatt skatteförmåga vid existensminimum, bör vid prövning av frågan om avdrag vid taxeringen för nedsatt skatteförmåga avvikelse icke ske från det av förstnämnda myndighet fastställda existensminimibeloppet, såvida icke nya omständigheter framkommit; såsom exempel å dylika omständigheter må nämnas att den skattskyldige äger tillgångar, varom den lokala skattemyndigheten saknat kännedom, eller att den skattskyldiges ekonomiska ställning påtagligt förbättrats efter den lokala skattemyndighetens beslut.

Har den skattskyldige icke haft högre inkomst än det för honom beräknade existensminimibeloppet och har detta befunnits bero av förhållande, varom i 50 § 2 mom. tredje stycket förmäles, bör avdrag för nedsatt skatteförmåga medgivas med så stort belopp, att den skattskyldige icke påföres beskattningsbar inkomst. Har den skattskyldige rätt att åtnjuta skattereduktion enligt 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953:272), skall avdrag för nedsatt skatteförmåga beräknas med beaktande härav.

Är inkomsten högre än nyss sagts men icke så stor, att inkomsten minskad

med skatten därå uppgår till existensminimum, bör avdrag för nedsatt skatteförmåga beviljas med så stort belopp, att större skatt icke kommer att uttagas än att inkomsten, minskad med skatten, uppgår till beloppet av existensminimum.

Nedsatt arbetsförmåga skall anses föreligga jämväl i det fall att den skattskyldige på grund av arbetsskygghet eller missanpassning eller eljest av psykiska skäl har svårt att förvärva normal arbetsinkomst.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

1. De nya bestämmelserna i 19 § om ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring och om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl. samt punkt 16 av anvisningarna till 21 § tillämpas första gången vid 1979 års taxering. Övriga bestämmelser i 19 § äger tillämpning redan vid 1978 års taxering, dock att äldre lydelse av 19 § alltjämt skall tillämpas i fråga om bostadstillägg som har utgått enligt de regler som gällde intill den 1 januari 1977.

2. De nya bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 22 § och punkt 1 av anvisningarna till 50 § tillämpas första gången vid 1980 års taxering.

3. De nya bestämmelserna i punkt 16 av anvisningarna till 21 § äger tillämpning även beträffande skattskyldig, som enligt lagen (1972:742) om ikraftträdande av lagen (1972:741) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) alltjämt redovisar inkomst av jordbruksfastighet enligt kontantmässiga grunder. Därvid skall punkten 1 ovan äga motsvarande tillämpning.

3 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

Härigenom föreskrivs att 3 § 2 mom. lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 §
2 mom.[2] I fråga om inkomst av *jordbruksfastighet* skola lagens bestämmelser gälla endast följande intäkter, nämligen:	
1) intäkt genom ersättning för skada å växande skog på grund av brand eller annan därmed jämförlig av den skattskyldiges åtgöranden oberoende anledning samt intäkt genom avyttring av skog och skogsprodukter, om avverkningen framtvingats av brand, stormfällning, torka, insektsskador eller dylikt eller av vattenuppdämning eller framdragande av kraftledning, allt under förutsättning att intäkten icke föranlett avdrag för insättning å skogskonto;	
2) intäkt i form av engångsersättning vid upplåtelse eller upphörande av nyttjanderätt eller servitutsrätt och vid överlåtelse av nyttjanderätt;	2) intäkt i form av engångsersättning vid upplåtelse eller upphörande av nyttjanderätt eller servitutsrätt och vid överlåtelse av nyttjanderätt, *intäkt i form av ersättning som utgår vid avräkning enligt 9 kap. 23 § jordabalken samt intäkt för jordägare avseende värde av förbättring som nyttjanderättshavare bekostat;*
3) intäkt, som uppkommit genom att egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden att dylik tvångsförsäljning måste anses vara för handen, under förutsättning att intäkten icke föranlett avdrag för insättning å skogskonto eller för avsättning till särskilda investeringsfonder för förlorade inventarier och lagertillgångar;	
4) intäkt i form av skadestånd eller annan ersättning avseende inkomstbortfall till följd av skador och intrång å fastigheten, som föranletts av industriell eller därmed jämförlig verksamhet;	
5) intäkt vid avyttring av djur i samband med upphörande av djurskötsel;	
6) intäkt vid avyttring i samband med upphörande av jordbruksdrift av för stadigvarande bruk i jordbruksfastigheten avsedda maskiner eller andra	

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:860.
[2] Senaste lydelse 1976:346.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag äro att hänföra till byggnad, ävensom av varor och produkter i jordbruksfastigheten; samt

7) intäkt, som uppkommit därigenom att avsättning till särskilda investeringsfonder för förlorade inventarier och lagertillgångar återförts till beskattning under sådana förhållanden att, därest det återförda beloppet i stället utgjort köpeskilling för de förlorade tillgångarna, köpeskillingen enligt 5) eller 6) ovan skulle ansetts såsom ackumulerad inkomst, dock att ränta som tillägges det återförda beloppet icke skall anses utgöra sådan inkomst.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången i fråga om 1978 års taxering.

4 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Har vid den taxering till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomstskatt som skett år 1973 eller tidigare år skattskyldigs inkomst av rörelse beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder, gäller 3 § denna lag.	
Inkomst av rörelse skall anses ha beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder, i den mån hänsyn icke tagits till in- och utgående lager, fordringar eller skulder, och underlåtenheten i detta avseende kan antagas vara hänförlig till sedvänja inom näringsgren, särskild ovana vid bokföringsmässig redovisning eller annan liknande omständighet.	
Har inkomsten av rörelse vid taxering som skett *efter år 1973 men* senast år 1978 beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder och avser inkomsten renskötselrörelse, äger den som övergår till bokföringsmässig redovisning tillämpa bestämmelserna i 3 a §.	Har inkomsten av rörelse vid taxering som skett senast år 1978 beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder och avser inkomsten renskötselrörelse, äger den som övergår till bokföringsmässig redovisning tillämpa bestämmelserna i 3 a §.
Skattskyldig, som vid övergången redan beräknar inkomst av renskötselrörelse enligt bokföringsmässiga grunder, skall upptaga ingående lager, fordringar och skulder med ledning av närmast föregående balansräkning.	

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

[1] Senaste lydelse 1976:925.

5 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att punkt 1 av anvisningarna till 2 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Anvisningar
till 2 §

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

1.[2] Verksamhet anses som yrkesmässig när inkomsten därav utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse enligt kommunalskattelagen (1928:370). Som yrkesmässig verksamhet räknas även realisation av levande och döda inventarier i jordbruksfastighet, även om intäkten därav icke är skattepliktig enligt kommunalskattelagen. Som yrkesmässig räknas även annan verksamhet i vilken varor eller tjänster omsättes under rörelseliknande former.

Försäljning av inventarier, material, avfallsprodukter eller liknande varor i verksamhet som icke medför skattskyldighet anses som yrkesmässig endast om den sker under butiksmässiga former. Utan hinder härav anses alltid som yrkesmässig försäkringsföretags omsättning av vara som övertagits i samband med skadereglering, finansieringsföretags omsättning av vara som enligt köpeavtal återtagits av företaget samt omsättning av fartyg eller luftfartyg som utgör anläggningstillgång och varit undantaget från skatteplikt vid förvärvet eller införseln.

Utgivning av program eller katalog för verksamhet som ej medför skattskyldighet anses icke som yrkesmässig.

Utländsk företagare anses bedriva yrkesmässig verksamhet här i landet även när han omsätter varor som han lagt i lager eller förvärvat inom eller infört till landet för leverans efter montering, installation eller annan tjänst eller inom landet tillhandahåller byggnadsentreprenad eller annan tjänst.

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare, som icke är bosatt eller icke stadigvarande vistas här i landet eller, om fråga är om juridisk person, icke har fast driftställe här i landet, skall företagaren företrädas av en av länsstyrelsen godkänd representant. Sådan representant skall enligt fullmakt av den utländske företagaren som ombud för företagaren svara för redovisningen av skatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i övrigt företräda den utländske företagaren i frågor som gäller skatt enligt denna lag. Länsstyrelsen kan kräva, att säkerhet skall ställas för skattens betalning. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos representanten.

[1] Lagen omtryckt 1969:237.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:885.
[2] Senaste lydelse 1974:885.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

Verksamhet som staten eller kommun bedriver för att uteslutande tillgodose eget behov räknas som yrkesmässig endast när den drives i bolagsform eller liknande. Detta gäller även vid ekonomiskt samgående mellan staten och kommun eller mellan kommuner för verksamhet som avser visst gemensamt ändamål. Med kommun förstås även landstingskommun.

Bedriver staten, kommun eller kommuner var för sig eller gemensamt verksamhet som icke uteslutande tillgodoser egna behov, räknas verksamheten, när den ej drives i bolagsform eller liknande, som yrkesmässig till den del den avser annat än egna behov. Som yrkesmässig verksamhet anses alltid statens järnvägars befordran av varor, postverkets befordran av varor i diligensrörelsen samt postverkets befordran av postpaket och gruppkorsband. Som yrkesmässig verksamhet anses vidare alltid kommuns omsättning av vara som avses i 8 § 4, transport i samband med renhållning eller omhändertagande och förstöring av vara.

Om särskilda skäl föreligger kan regeringen förordna att statlig verksamhet, som avser eget behov och som ej enligt andra eller tredje stycket är att anse som yrkesmässig, tills vidare skall anses utgöra yrkesmässig verksamhet.

Verksamhet som medlem i sameby utför enligt rennäringslagen (1971:437) för samebyns räkning anses ej som yrkesmässig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1979. De nya bestämmelserna tillämpas på tillhandahållande som sker efter ikraftträdandet.

Motionen

Med anledning av propositionen har bl. a. väckts motionen

1978/79:160 av Erik Wärnberg m. fl. (s) vari bl. a. hemställs (yrkandet 2) att riksdagen beslutar att jordbrukares förmåner av det nya socialförsäkringsskyddet endast blir skattefria i den mån försäkringen inte är förmånligare än den kollektiva grupplivförsäkringen för statliga befattningshavare.

Övriga motionsyrkanden som framställts med anledning av propositionen kommer – liksom propositionen i motsvarande delar – att behandlas under år 1979.

Utskottet

På arbetsmarknaden gäller numera i allmänhet vissa kollektiva försäkringar, som arbetsgivaren bekostar till förmån för de anställda, i form av gruppsjukförsäkring, grupplivförsäkring och ansvarighetsförsäkring mot skador i samband med arbetet. För de ersättningar som kan utgå enligt dessa försäkringar gäller vissa begränsningar. Med denna förutsättning har beskattningsreglerna utformats så, att arbetstagarna inte beskattas för förmånen av avgiftsfri försäkring och att de försäkringsbelopp som utfaller i allmänhet är skattefria. Beträffande ansvarighetsförsäkringen gäller att utfallande försäkringsbelopp är skattefria endast till den del som avser ersättning för de första 30 dagarna av den tid som den anställde på grund av den inträffade skadan inte kan arbeta. Skattefriheten under denna period är också beloppsmässigt begränsad till 30 kr. för den första dagen och 6 kr. per dag för de följande 29 dagarna.

I propositionen 1978/79:44 föreslås bl. a. att beskattningsfrågorna beträffande ett nyligen genomfört kollektivt försäkringsskydd för lantbrukare regleras så att skattekonsekvenserna blir desamma som för de kollektiva försäkringarna på arbetsmarknaden i övrigt.

Det nya försäkringsskyddet grundar sig på ett avtal mellan Lantbrukarnas riksförbund och vissa försäkringsbolag. Avtalet omfattar grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada för lantbrukare. Skyddet kompletterar det skydd som tillhandahålls genom lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, och lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, LAF.

Även yrkandet 2 i motionen 1978/79:160 innebär att jordbrukares förmåner på grund av det nya socialförsäkringsskyddet skall behandlas på samma sätt som motsvarande förmåner för anställda men att reglerna även i formellt hänseende får samma innehåll.

Utskottet instämmer i syftet med motionen, som för övrigt överensstämmer med propositionens. Förmånen av fri försäkring bör alltså – i likhet med vad som gäller för den anställde – behandlas som en icke skattepliktig

förmån, under förutsättning att försäkringsersättningarna inte utgår enligt förmånligare grunder eller med högre belopp för lantbrukare än för anställda. Utfallande försäkringsbelopp bör också i allmänhet undantas från beskattning i enlighet med förslaget i propositionen. När det gäller trygghetsförsäkringen bör emellertid reglerna rent lagtekniskt konstrueras något olika för de båda kategorierna. Detta sammanhänger med att trygghetsförsäkringen i de båda fallen inte vilar på helt identiska grunder. Medan trygghetsförsäkringen för den anställde i princip gäller arbetsgivarens ansvar för skador som åsamkats arbetstagaren, torde trygghetsförsäkringen för lantbrukaren mer ha karaktär av försäkring mot olycksfall för vilka lantbrukaren själv ansvarar. Denna skillnad, som från praktisk synpunkt torde sakna betydelse, gör emellertid – såvitt utskottet f. n. kan bedöma – att reglerna bör anknytas direkt till det avtal som nu träffats för lantbrukarnas del och att beskattningsreglerna bör få en annan placering än som föreslås i propositionen. Utskottets förslag på denna punkt framgår av utskottets hemställan beträffande 19 § och punkt 16 av anvisningarna till 21 § kommunalskattelagen (1928:370) och innebär att yrkandet 2 i motionen i möjligaste mån är tillgodosett.

Propositionen innehåller vidare förslag till ändringar av beskattningen av ersättning som utbetalas till arrendator respektive jordägare inom ramen för ett nyttjanderättsavtal. Sålunda föreslås att arrendator skall få tillgodogöra sig avdrag för oavskrivna aktiverade kostnader, när han under löpande arrendetid beskattas för ersättning som han erhåller av jordägaren för tillgång som han bekostat själv. Dessutom föreslås att reglerna om särskild skatteberäkning skall kunna tillämpas både beträffande intäkt som arrendator uppbär i samband med förlängning av nyttjanderättsavtal och i fråga om intäkt för vilken jordägare vid avtalets upphörande beskattas på grund av arrendators förbättringsarbeten.

Utskottet har inte något att erinra mot propositionen i denna del.

Vidare föreslås i propositionen att rennäringsidkare som gått över till bokföringsmässig redovisning före 1975 års taxering skall få möjlighet att justera ingångsvärdet för stamdjur enligt föreskrifter som motsvarar dem som riksskatteverket har fastställt för övergång till bokföringsmässig redovisning vid taxeringarna 1975–1977.

Enligt gällande bestämmelser skall den som bedriver renskötselrörelse övergå till beräkning av inkomst av rörelsen enligt bokföringsmässiga principer senast vid taxeringen 1979. I vissa fall får övergången dock ske senast vid taxeringen 1980. Har den skattskyldige under minst fem år före övergången haft stamdjur i förvärvskällan får han enligt gällande lagstiftning beräkna ingångsvärdet av antalet stamdjur vid övergången på grundval av genomsnittspriser som fastställts av riksskatteverket för beskattningsåret före övergången. Enligt riksskatteverkets föreskrifter i ämnet (RSV Dt 1977:11) får sådant särskilt ingångsvärde tas upp även för den som har övergått till bokföringsmässig redovisning vid någon av taxeringarna

1975–1977. I dessa fall får räkenskaperna för 1978 justeras om vid övergången ingångsvärde inte beräknats för stamdjur eller beräknats med lägre belopp än som följer av riksskatteverkets föreskrifter.

Enligt propositionen skall motsvarande regler gälla för den som gått över till bokföringsmässig redovisning tidigare än vid 1975 års taxering.

Utskottet biträder förslaget. Samtidigt vill utskottet framhålla att reglerna givetvis förutsätter att tillfredsställande utredning förebringas om antalet stamdjur vid tidpunkten för övergången till bokföringsmässig redovisning och om de då aktuella värdena för djuren.

Utskottet har inte heller något att erinra mot den ändring som föreslås beträffande mervärdeskatten och som innebär att arbete som medlem i sameby utför för byns räkning inte skall anses som yrkesmässigt.

I övrigt har utskottet inte något att erinra mot de nu aktuella förslagen i propositionen 1978/79:44.

De i propositionen 1978/79:50 föreslagna ändringarna i 19 § KL, som är av redaktionell karaktär och som tillstyrks av utskottet, har inarbetats i det av utskottet framlagda förslaget till ändring av samma lagrum.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:160 yrkandet 2, med anledning av propositionen 1978/79:44 i nu ifrågavarande delar och vad utskottet i betänkandet anfört samt med bifall till propositionen 1978/79:50 bilaga 2 i nu ifrågavarande delar antar här ovan på s. 3–16 angivna förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623);
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) med de ändringar att 19 §, punkten 16 av anvisningarna till 21 § och punkten 1 av ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
19 §	
Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke:*	
vad som ---------- skattepliktig natur:	
ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer *eller enligt avtal som träffats mellan Lantbrukarnas riksförbund och försäkringsanstalt samt godkänts av statens jordbruksnämnd, i båda*	ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersätt-

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
fallen till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;	ningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;
belopp, som ---------- av motorsåg	
	Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.
	(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 21 §

16. Förmån av fri grupplivförsäkring, avtalsgruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada *enligt grunder som fastställts* i avtal mellan Lantbrukarnas riksförbund och försäkringsanstalt *och som godkänts av statens jordbruksnämnd* utgör inte skattepliktig intäkt *av jordbruksfastighet.*	16. Förmån av *sådan* fri grupplivförsäkring, avtalsgruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada *som fastställts enligt grunderna* i *ett år 1978 träffat* avtal mellan Lantbrukarnas riksförbund och *vederbörande* försäkringsanstalt utgör inte skattepliktig intäkt. *Av 19 § framgår att ej heller ersättning som – i annan form än pension eller livränta – utgår på grund av sådan livförsäkring eller sjukförsäkring räknas som skattepliktig intäkt. Ersättning enligt sådan trygghetsförsäkring som nyss nämnts utgör dock skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet utom till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och inte överstiger för insjuknandedagen 30 kronor och för övriga tjugonio dagar 6 kronor för dag.*

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
Ikraftträdandebestämmelser	
1. De nya bestämmelserna i 19 § om *ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring och* om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl. samt punkt 16 av anvisningarna till 21 § tillämpas första gången vid 1979 års taxering. Övriga bestämmelser i 19 § äger tillämpning redan vid 1978 års taxering, dock att äldre lydelse av 19 § alltjämt skall tillämpas i fråga om bostadstillägg som har utgått enligt de regler som gällde intill den 1 januari 1977.	1. De nya bestämmelserna i 19 § om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl. och om *vissa försäkringsbelopp till lantbrukare* samt punkt 16 av anvisningarna till 21 § tillämpas första gången vid 1979 års taxering. Övriga bestämmelser i 19 § äger tillämpning redan vid 1978 års taxering, dock att äldre lydelse av 19 § alltjämt skall tillämpas i fråga om bostadstillägg som har utgått enligt de regler som gällde intill den 1 januari 1977.

3. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst;
4. lag om ändring i lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m.;
5. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

Stockholm den 5 december 1978

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Valter Kristenson (s), Stig Josefson (c), Tage Johansson (s), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein* (s), Olle Westberg i Hofors (s), Johan Olsson (c), Holger Bergqvist (fp), Margit Odelsparr* (c), Bo Lundgren (m), Bo Forslund* (s) och Eric Marcusson (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.